

PATVIRTINTA

Joniškio r. pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2025 m. gruodžio 30 d.
įsakymu Nr. V-603

JONIŠKIO R. PAGRINDINĖS MOKYKLOS ŪKINIŲ OPERACIJŲ REGISTRAVIMO IR VERTINIMO TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Joniškio r. pagrindinės mokyklos (toliau – Mokyklos) ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarka (toliau – apskaitos politika) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintomis Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklėmis, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS) ir kitais teisės aktais.

2. Apskaitos politikos tikslas – reglamentuoti ir detalizuoti Mokyklos finansinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą, siekiant teisingai ir tinkamai sudaryti Mokyklos finansinių ataskaitų rinkinį, atsižvelgiant į VSAFAS ir kitų teisės aktų reikalavimus.

3. Apskaitos politikoje pateikiama bendrųjų apskaitos principų, metodų ir taisyklių, skirtų Mokyklos finansinei apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms parengti visuma.

4. Apskaitos politikos nuostatos neprieštarauja VSAFAS.

5. Mokykla rengdama savo apskaitos politiką ir apskaitos tvarkos aprašus turi vadovautis šia apskaitos politika. Parengtą savo apskaitos politiką privalo suderinti su kontroliuojančiu subjekto padaliniu – Savivaldybės administracijos Finansų skyriumi (toliau – Finansų skyrius).

6. Visos ūkinės operacijos ir įvykiai apskaitoje registruojami eurai ir euro centais, apvalinant iki šimtųjų euro dalių (dviejų skaitmenų po kablelio).

7. Apskaitos politika keičiama vadovaujantis 7 VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ ir taikoma vienodai visiems finansinių ataskaitų straipsniams, kuriems turi įtaką apskaitos politikos keitimas.

II SKYRIUS APSKAITOS ORGANIZAVIMAS

8. Pagal Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymą, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintas Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisykles už apskaitos organizavimą, apskaitos dokumentų išsaugojimą, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymą, pateikimą ir paskelbimą laiku atsakingas Mokyklos vadovas.

9. Pagal Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymą ir Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintas Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisykles įstaigos vyriausiasis buhalteris atsako už buhalterinių įrašų

teisingumą ir finansinių ataskaitų rinkinių informacijos pateikimą į Viešojo sektoriaus apskaitos ir konsolidavimo sistemą (toliau – VSAKIS) laiku ir teisingai.

10. Mokyklos vadovas pasirašo įstaigos finansines ir biudžeto vykdymo ataskaitas.

11. Mokykla yra atskiras viešojo sektoriaus subjektas.

12. Mokykla apskaitą tvarko naudodama Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valdomą veiklos valdymo informacinę sistemą – Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos Viešojo sektoriaus finansinės apskaitos bendrąjį posistemį (toliau – FABIS).

13. Mokyklos apskaitą tvarko vyriausiasis buhalteris, buhalteriai kuriems pagal pareigybės aprašymus priskirta ši funkcija.

14. Apskaitos tvarkytojai savo darbe vadovaujasi Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintomis Viešojo sektoriaus subjektų finansinės apskaitos organizavimo taisyklėmis ir kitais teisės aktais, taip pat šia ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarka.

III SKYRIUS

BENDRIEJI APSKAITOS PRINCIPAI, METODAI IR TAISYKLĖS

15. Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas Mokykla vadovaujasi VSAFAS.

16. Mokykla finansinių ataskaitų rinkinyje teikia informaciją apie įstaigos turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas, sąnaudas, grynąjį turtą ir pinigų srautus.

17. Mokykla tvarkydama finansinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi šiais bendraisiais apskaitos principais:

17.1. subjekto;

17.2. veiklos tęstinumo;

17.3. periodiškumo;

17.4. pastovumo;

17.5. piniginio mato;

17.6. kaupimo;

17.7. palyginimo;

17.8. atsargumo;

17.9. neutralumo;

17.10. turinio viršenybės prieš formą.

18. Joniškio r. pagrindinė mokykla, sudarydama biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, vadovaujasi subjekto, periodiškumo, pastovumo, piniginio mato ir pinigų principais.

19. Vadovaujantis subjekto principu, Mokykla, sudaranti finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, laikoma atskiru apskaitos vienetu. Vieneto apskaitoje registruojamas tik to subjekto nuosavas ir patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės ar savivaldybės turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos bei pinigų srautai.

20. Vadovaujantis veiklos tęstinumo principu tvarkant apskaitą, daroma prielaida, kad Mokyklos veiklos laikotarpis neribotas ir jos nenumatoma likviduoti.

21. Veiklos tęstinumo principas netaikomas, kai yra priimtas sprendimas įstaigą likviduoti.

22. Vadovaujantis periodiškumo principu, Mokyklos veikla, tvarkant apskaitą, skirstoma į finansinius metus, sutampančius su kalendoriniais metais, ir ketvirčius, kuriems pasibaigus sudaromos ataskaitos.

23. Vadovaujantis pastovumo principu įstaiga pasirinktą apskaitos metodą turi taikyti nuolat. Apskaitos metodą galima keisti tik tuo atveju, jeigu siekiama teisingiau parodyti įstaigos finansinių metų turta, finansavimo sumas ir įsipareigojimus.

24. Vadovaujantis piniginio mato principu Mokyklos turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai ataskaitose rodomi pinigine išraiška.

25. Vadovaujantis kaupimo principu ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai Mokyklos apskaitoje registruojami tada, kai jie įvyksta, ir pateikiami tų ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Pajamos registruojamos tada, kai jos uždirbamos, o sąnaudos – tada, kai jos patiriamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą ar išmokėjimą.

26. Vadovaujantis palyginimo principu finansinėse ataskaitose turi būti pateikiami ataskaitinių ir praėjusių ataskaitinių laikotarpių duomenys, pajamos, uždirbtos per ataskaitinį laikotarpį, siejamos su sąnaudomis, patirtomis uždirbant tas pajamas. Ataskaitos turi būti parengtos taip, kad jų informacijos vartotojai galėtų palyginti jose pateiktus duomenis su kitų ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis ir teisingai įvertinti įstaigos finansinės būklės pokyčius.

27. Vadovaujantis atsargumo principu, Mokykla turi pasirinkti tokius apskaitos metodus, kuriuos taikant turto, finansavimo sumų ir įsipareigojimų, grynojo turto, pajamų ir sąnaudų vertė negalėtų būti nepagrįstai padidinta arba nepagrįstai sumažinta.

28. Vadovaujantis neutralumo principu, apskaitos informacija turi būti pateikiama nešališkai. Jos pateikimas neturi daryti įtakos apskaitos informacijos vartotojų priimamiems sprendimams ir neturi būti siekiama iš anksto numatyto rezultato.

29. Vadovaujantis turinio viršenybės prieš formą principu, ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami pagal jų turinį ir ekonominę prasmę, o ne tik pagal jų teisinę formą.

30. Vadovaujantis pinigų principu, Mokyklos išlaidos pripažįstamos tada, kada išmokami pinigai, o pajamos pripažįstamos tada, kada gaunami pinigai.

31. Visos ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami sąskaitų plano sąskaitose taikant Mokyklos apskaitos politiką.

IV SKYRIUS SĄSKAITŲ PLANAS

32. Mokykla apskaitai naudoja Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą sąskaitų planą, parengtą pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintą Viešojo sektoriaus subjektų rekomenduojamą bendrąjį sąskaitų planą.

33. Sąskaitų planas apima privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas ir privalomus detalizuojančius požymius. Mokykla, dirbanti vieninga apskaitos sistema, naudoja IS registruotą sąskaitų planą.

34. Siekiant užtikrinti, kad būtų vykdomi finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių rengimo reikalavimai, apskaitos duomenys detalizuojami pagal šiuos požymius:

34.1. asignavimų valdytoją;

34.2. lėšų šaltinį;

34.3. priemonę;

34.4. biudžeto išlaidų funkcinę klasifikaciją;

34.5. biudžeto pajamų ir išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnį.

35. Sąskaitų plano detalizuojančių požymių sąrašas gali būti pildomas pagal įstaigos poreikius.

36. Visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami dvejetainiu įrašu vieną kartą.

37. Mokykla apskaitai tvarkyti naudojanti vieningą sertifikuotą apskaitos sistemą, apskaitos duomenis sistemina programinės įrangos registruose (moduliuose). Ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai rūšiuojami chronologiškai, chronologiškai-sistemiškai arba sistemiškai. Kiekvienas iš registru sistemina pasikartojančias vienarūšes ūkines operacijas. Operacijos registru viduje pateikiamos chronologine tvarka. Įstaiga apskaitos registrus pasitvirtina savo nuožiūra pagal poreikį.

V SKYRIUS NEMATERIALIOJO TURTO APSKAITA

38. Mokykla nematerialųjį turtą pripažįsta ir apskaito tvarka, nustatyta 13-ajame VSAFAS „Nematerialusis turtas“, o nematerialiojo turto nuvertėjimą apskaičiuoja pagal apskaitos metodus ir taisyklės, nustatytus 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

39. Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina.

40. Nematerialiojo turto įsigijimo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant pridėtinės vertės, importo ir kitus negražintinus mokesčius, atėmus prekybos nuolaidas. Visos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos prie nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų ir susijusios su nematerialiojo turto paruošimu naudoti (testavimo, skirto nustatyti, ar nematerialusis turtas tinkamai veikia, išlaidos, techninės specifikacijos parengimo išlaidos), taip pat yra įtraukiamos į jo įsigijimo savikainą, jeigu jos reikšmingos.

41. Į nematerialiojo turto įsigijimo savikainą neįtraukiamos, o nurašomos į sąnaudas tą ataskaitinį laikotarpį išlaidos, kurios padaromos nuo tada, kai nematerialusis turtas tampa tokios būklės, kad galima pradėti jį naudoti įstaigos numatomu būdu (išskyrus esminio nematerialiojo turto pagerinimo išlaidas), išlaidos, kurios nėra būtinos norint paruošti nematerialųjį turtą numatomam naudojimui, išlaidos, padaromos nematerialiojo turto naudojimo pradžioje, prieš pasiekiant planuotą pajėgumą, palūkanos ir kitos skolinimosi išlaidos (paskolos sutarties administravimo mokestis ir pan.), viešųjų pirkimų organizavimo išlaidos. Naujo produkto ar paslaugos pristatymo išlaidos, veiklos pradėjimo naujoje vietoje išlaidos, administracinės ir kitos bendrosios išlaidos neįtraukiamos į nematerialiojo turto įsigijimo savikainą.

42. Išlaidos, patirtos po pirktą nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tais atvejais, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t. y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas. Jei po atliktų darbų nematerialusis turtas neteiks didesnės ekonominės naudos, atlikti darbai nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė registruojama kaip ataskaitinio laikotarpio sąnaudos.

43. Išankstiniai apmokėjimai už nematerialųjį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose nematerialiojo turto sąskaitose.

44. Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nematerialiojo turto amortizacijos sumą ir nematerialiojo turto nuvertėjimo sumą (įsigijimo savikainos metodus). Neriboto naudingo tarnavimo laiko nematerialiojo turto (plėtros darbų, nematerialiųjų vertybių) amortizacija neskaičiuojama. Toks nematerialusis turtas po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus nematerialiojo turto nuvertėjimo sumą.

45. Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu (tiesiniu) metodu. Nematerialiojo turto vieneto amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

46. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas nustatomas atsižvelgiant į sutartis ar kitas juridines teises ir neturi būti ilgesnis už juridinių teisių galiojimo laikotarpį. Mokykla naudoja mokyklos direktoriaus patvirtintus normatyvus. Naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė peržiūrimi ir, jei reikia, patikslinami kiekvienų finansinių metų pabaigoje, atsižvelgiant į pasikeitusias vidaus ir išorės aplinkybes.

47. Nematerialiojo turto likvidacinė vertė yra lygi nuliui.

48. Nematerialusis turtas grupuojamas:

48.1. plėtros darbai – tai tyrimų, rezultatų ar kitos patirties ir žinių taikymas planuojant ar kuriant naujus ar iš esmės pagerintus produktus, prieš pradedant juos gaminti, ar paslaugas – prieš pradedant jas teikti. Plėtros išlaidos pripažįstamos nematerialiuoju turtu apskaitoje tik tada, kai atitinka 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“ nurodytus kriterijus. Jei negalima atskirti tyrimų etapo išlaidų nuo plėtros etapo išlaidų, visos išlaidos priskiriamos prie tyrimo etapo išlaidų ir pripažįstamos sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos susidarė. Galimybių studijos nematerialiajam turtui nepriskiriamos ir apskaitoje pripažįstamos kaip to laikotarpio sąnaudos;

48.2. programinė įranga ir jos licencijos – Mokyklos įsigytos kompiuterių programos, duomenų bazės ir jų naudojimo licencijos (kurios gali būti pastoviosios (neterminuotosios) arba terminuotosios). Demonstracinės programinės įrangos versijos nematerialiuoju turtu nepripažįstamos ir apskaitoje registruojamos kaip atsargos;

48.3. patentai, autorių ir kitos teisės – teisės naudotis patentais, riboto naudingo tarnavimo laiko autorių ir kitos teisės ir šios apskaitos politikos 48.2 papunktyje nenurodytos licencijos;

48.4 nematerialiosios vertybės – išlikę unikalūs istorinių, kultūrinių, etnologinių ir kitais požiūriais vertingų, bendruomenėms reikšmingų nematerialaus kultūros paveldo elementų tekstiniai, vaizdo arba garso įrašai, literatūros, mokslo ar meno kūriniai ir jų įrašai ir neriboto tarnavimo laiko autorių teisės, kurios tenkina nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus;

48.5. kitas nematerialusis turtas – įvairus kitas nematerialusis turtas: žemėlapių originalai, planai, geodezinių tinklų planai, detalieji ir specialieji planai, detaliųjų planų projektai, melioracijos projektai, kadastrinių matavimų bylos, metodinė dokumentacija, techninė dokumentacija, heraldikos ženklai ir jų eskizai, taisyklės, koordinacinių katalogai ir pan. Detalieji planai priskiriami prie nematerialiojo turto tais atvejais, kai jie naudojami ne kuriant ilgalaikį turtą, o įstaigos veikloje, pavyzdžiui: išduodant leidimus gyventojams,

įmonėms, suteikiant informaciją apie detaliuosius planus fiziniams ir juridiniams asmenims pagal jų užklausimus ir pan.;

48.6. nebaigti projektai – visų išvardytų nematerialiojo turto grupių kūrimo ir vystymo projektai, kuriuos vykdo kiti subjektai, kol nematerialusis turtas dar nevisiškai paruoštas naudoti.

48.7. išankstiniai apmokėjimai – išankstiniai mokėjimai už nematerialųjį turtą, kol nematerialusis turtas bus gautas.

48.8. prestižas – nematerialusis turtas, kuris įvertinamas kaip investuotojo sumokėtos kainos ir jam tenkančios subjekto, į kurį investuota, grynojo turto dalies tikrosios vertės teigiamas skirtumas ir iš kurio investuotojas ateityje tikisi gauti ekonominės naudos.

49. Užregistruoto nematerialiojo turto vieneto duomenys įtraukiami į nematerialiojo turto kortelę ir jam suteikiamas inventorinis numeris. Inventoriaus numeris negali būti keičiamas per visą nematerialiojo turto buvimo įstaigoje laiką. Tuo atveju, kai turto vieneto inventoriaus numeris sutampa su kitos įstaigos, dirbančios su ta pačia apskaitos sistema inventoriaus numeriu, pagrindinė numerio dalis išlieka nepakitusi, tik prieš šį numerį nurodomi papildomi ženklai (pvz.: „C“, „01_“ ar kt.). Inventoriaus numerį galima pakeisti tik tais atvejais, kai nustatoma, kad nematerialusis turtas buvo klaidingai sunumeruotas.

50. Nematerialiojo turto duomenų kortelėje nurodoma tokia informacija apie nematerialųjį turtą: inventoriaus numeris, pavadinimas, nematerialiojo turto grupė, nematerialiojo turto aprašas, tiekėjas (davėjas), įsigijimo dokumento numeris, gamintojas, įsigijimo būdas, finansavimo šaltinis, nuosavybė, įsigijimo data, nematerialiojo turto būklė, įsigijimo savikaina, numatomas naudingo tarnavimo laikas, galiojimo laikas, metai, kuriais paskutinį kartą bus apskaičiuota amortizacija, likvidacinė vertė, amortizacijos suma, naudojimo veikloje pradžios data ir turto perdavimo naudoti veikloje akto numeris, eksploatavimo vieta, savikainos padidėjimas dėl esminio nematerialiojo turto pagerinimo, esminio pagerinimo data, materialiai atsakingas asmuo, nematerialiojo turto perleidimo ar nurašymo pagrindas, perleidimo ar nurašymo data ir priežastis.

51. Nuomojamą ir gautą pagal panaudos sutartis turtą nuomininkas traukia į nebalansines nulinės klasės sąskaitas pagal nuomotojo jam priskirtus inventoriaus numerius, nurodydamas kiekvieno nematerialiojo turto vieneto nuomotoją ar panaudos / paslaugos davėją ir turto vertę pagal gavimo dokumente nurodytą įsigijimo savikainą. Tokiam turtui amortizacija neskaičiuojama ir apskaitoje neregistruojama.

52. Nematerialusis turtas, gautas iš kito viešojo sektoriaus subjekto, apskaitoje registruojamas tokia pačia įsigijimo savikaina, kokia jis buvo užregistruotas perduodančio viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje (perduodantis viešojo sektoriaus subjektas nematerialiojo turto perdavimo–priėmimo akte turi nurodyti tokią nematerialiojo turto įsigijimo savikainą, kokia jis buvo užregistruotas jo apskaitoje, finansavimo šaltinį, iš kurio nematerialusis turtas buvo įsigytas, ir nematerialiojo turto grupę, kurioje nematerialusis turtas buvo užregistruotas). Nematerialųjį turtą perimantis viešojo sektoriaus subjektas sukauptą nematerialiojo turto amortizacijos sumą ir sukauptą nuvertėjimo sumą registruoja nematerialiojo turto perdavimo dieną, taip pat nustatyto naudingo tarnavimo laiką vadovaudamasi 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“ VIII skyriaus nuostatomis. Perėmimo momentu su gaunamu nematerialiuoju turtu susijusios finansavimo sumos registruojamos vadovaujantis 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ nuostatomis.

53. Kitais atvejais, negu nurodyta apskaitos politikos 52 punkte, arba kai nematerialusis turtas gautas neatlygintinai iš ne viešojo sektoriaus subjekto ar įsigytas už

simbolinį atlygį, jo įsigijimo savikaina laikoma tikroji vertė nematerialiojo turto įsigijimo dieną, kuri:

53.1. kai rinkoje prekiaujama tokiu pačiu arba panašiu nematerialiuoju turtu, – nustatoma pagal apskaitos politikos 54 punkto nuostatas;

53.2. kai tokiu pačiu arba panašiu nematerialiuoju turtu neprekiuojama, – prilyginama vadovaujantis apskaitos politikos 40 punktu nustatytų tiesiogiai su to nematerialiojo turto įsigijimu susijusių ir nematerialiojo turto parengimo naudoti išlaidų sumai;

53.3. kai tokiu pačiu arba panašiu nematerialiuoju turtu neprekiuojama ir nepatiriama jokių su to nematerialiojo turto įsigijimu ir paruošimu naudoti išlaidų, – nenustatoma. Šio nematerialiojo turto įsigijimo savikaina lygi nuliui ir toks nematerialusis turtas įtraukiamas į nebalansines sąskaitas (kontrolės tikslais).

53.4. Apskaitos politikos 53 punkte nurodytu atveju faktiškai sumokėtos (mokėtinės) sumos ir tikrosios nematerialiojo turto vertės įsigijimo dieną skirtumas, jei nematerialusis turtas įsigytas už simbolinį atlygį, arba visa tikroji nematerialiojo turto vertė įsigijimo dieną, jei nematerialusis turtas gautas neatlygintinai, apskaitoje registruojami kaip finansavimo sumos pagal 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ nuostatas.

54. Neatlygintinai arba už simbolinį mokestį gauto nematerialiojo turto tikroji vertė, kai tokiu arba panašiu nematerialiuoju turtu prekiaujama rinkoje, gali būti nustatoma remiantis arba nepriklausomo turto arba verslo vertintojo parengta turto vertinimo ataskaita, kurioje nurodyta savivaldybės administracijos tikroji nematerialiojo turto vertė, arba, jei toks vertinimas neatliktas, pačios Savivaldybės administracijos atliktu vertinimu. Kai gauto nematerialiojo turto vertę nustato pati Savivaldybės administracija, ji turi būti pagrįsta atsakingo asmens parengta pažyma, kurioje tikroji vertė nustatyta lyginant ją su tokio paties ar panašaus nematerialiojo turto vienetų kainomis arba vertėmis, parenkamomis remiantis bent vienu iš šių informacijos šaltinių:

54.1. komerciniais ar kitais pasiūlymais, kurie gauti iš kelių tiekėjų, parduodančių tokį patį ar panašų nematerialųjį turtą, ir kuriais patvirtinama, už kiek rinkoje galima įsigyti tokį patį ar panašų nematerialųjį turtą;

54.2. žiniasklaidoje ar kitose informavimo priemonėse skelbiama tokio paties ar panašaus nematerialiojo turto kaina;

54.3. aukcionų ar kitų viešųjų pardavimų skelbiama tokio paties ar panašaus nematerialiojo turto kaina;

54.4. tiekėjų, parduodančių tokį patį ar panašų nematerialųjį turtą, viešai skelbiama tokio paties ar panašaus nematerialiojo turto kaina;

54.5. skelbiamose nepriklausomų turto arba verslo vertintojų parengtose turto vertinimo ataskaitose, jei jos ne senesnės negu 6 mėnesiai, nurodyta panašaus nematerialiojo turto vertė, ir pan.

VI SKYRIUS

ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO APSKAITA

55. Mokykla ilgalaikį materialųjį turtą pripažįsta ir registruoja apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką ir 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus ir jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė už 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nustatytą

minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę. Paskutinis kriterijus netaikomas nekilnojamajam turtui, kilnojamosioms kultūros vertybėms, kitoms vertybėms, transporto priemonėms.

56. Mokykla ilgalaikio materialiojo turto apskaitą tvarko pagal turto vienetus.

57. Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą sudaro ilgalaikio materialiojo turto pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negražintinus mokesčius (tarp jų ir pridėtinės vertės mokestį, jei jis negražinamas ir netraukiamas į atskaitą), atėmus prekybos nuolaidas, jei dėl to įsigijimo savikaina netampa reikšmingai mažesnė už ilgalaikio materialiojo turto rinkos vertę. Tiesiogiai priskirtinos išlaidos: žemės sklypo ir aikštelės paruošimo išlaidos, ilgalaikio materialiojo turto atvežimo iki pirminės jo montavimo (statymo) vietos išlaidos, išskyrus atvejus, kai vežama viešojo sektoriaus subjekto transportu, sumontavimo, instaliavimo, pirminių apmokymų dirbti su ilgalaikiu materialiuoju turtu išlaidos ir kitos ilgalaikio materialiojo turto paruošimo naudoti išlaidos, projektavimo darbų išlaidos, įskaitant techninės specifikacijos parengimo išlaidas, atsargos, sunaudotos ilgalaikiam materialiajam turtui pagaminti, išbandymo ir paleidimo išlaidos, skirtos nustatyti, ar ilgalaikis materialusis turtas tinkamai veikia, ilgalaikio materialiojo turto registravimo išlaidos, įvertintos ilgalaikio materialiojo turto išmontavimo (nugriovimo) ir vietos sutvarkymo išlaidos, jei jos pripažįstamos ir apskaitoje registruojamos kaip atidėjiniai, vadovaujantis 18-uoju VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtas turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

58. Į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą neįtraukiamos, o nurašomos į sąnaudas tą ataskaitinį laikotarpį, kai padaromos, šios išlaidos: išlaidos, padaromos nuo tada, kai ilgalaikis materialusis turtas tampa tokios būklės, kad galima pradėti jį naudoti, išskyrus esminio ilgalaikio materialiojo turto pagerinimo išlaidas, išlaidos, kurios nėra būtinos norint paruošti ilgalaikį materialųjį turtą numatomam naudojimui, išlaidos, padarytos turto naudojimo pradžioje, prieš ilgalaikiam materialiajam turtui pasiekiant planuotą pajėgumą, palūkanos ir kitos skolinimosi išlaidos, tokios kaip paskolos sutarties administravimo mokestis ir pan., viešųjų pirkimų organizavimo išlaidos, administracinės ir kitos bendrosios pridėtinės išlaidos, išskyrus atvejus, kai jos gali būti tiesiogiai susiejamos su ilgalaikio materialiojo turto įsigijimu ir paruošimu naudoti.

59. Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį skirstomas į grupes:

59.1. žemė:

59.1.1. laisva valstybinė žemė;

59.1.2. sklypai – valstybinė žemė;

59.1.3. sklypai – savivaldybių žemė;

59.2. pastatai:

59.2.1. gyvenamieji pastatai – gyvenamieji namai, butai, sodybos (gali būti ir su priklausiniais, jei tai yra neatskiriama gyvenamojo pastato dalis), bendrabučiai;

59.2.2. negyvenamieji pastatai – administraciniai pastatai, bibliotekos, kultūros namai, švietimo, gydymo įstaigos, ūkiniai pastatai, daržinės, tvartai, svirnai, katilinės, garažai, sandėliai, vandens gerinimo įrenginių pastatai, dirbtuvės, naftos bazės, gyvulininkystės kompleksų pastatai, pirtys, stadionai su pastatais, specialiosios paskirties patalpos (skirtos ne nuolatiniam gyvenimui), pastatų pamatai, gaisrinės pastatai, transporto laukimo paviljonai ir stotys, kitos negyvenamosios patalpos;

59.3. infrastruktūros statiniai – keliai, pėsčiųjų takai, tiltai, viadukai, tuneliai, komunikacijos tinklai, kanalizacijos sistemos, vandens, šilumos, elektros energijos tiekimo sistemos, melioracijos statiniai, stadionai ir jų sudedamosios dalys (šuolio į tolį sektoriai,

bėgimo takeliai ir pan.);

59.4. kiti statiniai – kapinės, kapinių takai ir tvoros, kapinių apšvietimo atramos, stogastulpiai, koplytstulpiai, sąvartynai, memorialinės lentos, skulptūros, pavėsinės ant pamatų, pristatomi garažai, stebėjimo ir apžvalgos bokšteliai, stadionai, atliekų konteinerių aikštelės, pavojingų atliekų surinkimo punktai, užtvankų ir tvenkinių hidrotechniniai statiniai, ryšių, elektros, šilumos tiekimo linijos, lauko tualetai, šunų vedžiojimo aikštelės, drenažo tinklai, reguliatoriai, tiltai, lieptai, pralaidos, magistraliniai grioviai, pylimai, rinktuvai, fontanai, žolių miltų agregatai ir kiti statiniai;

59.5. nekilnojamosios kultūros vertybės – kultūros paveldo objektai, įregistruoti Kultūros vertybių registre ir kitokie kultūrinę vertę ar visuomeninę reikšmę turintys statiniai;

59.6. mašinos ir įrenginiai:

59.6.1. gamybos mašinos ir įrenginiai – keltuvai neįgaliesiems, katilinės įranga su katilais, šildymo sistemos ir punktai, skydinės, serverinės, saulės energijos kaupikliai ir kitos gamybos mašinos ir įrenginiai;

59.6.2. medicinos įranga – įranga, medicinos instrumentai, medicinos priemonės, odontologinė įranga, reabilitacijos įranga, diagnostikos įranga, medicinos technika, funkcinės lovos, masažo stalai, asmenų su negalia vežimėliai, ortopedijos prekės, ramentai, lazdelės ir kita įranga, naudojama gydymo įstaigose;

59.6.3. kitos mašinos ir įrenginiai – generatoriai, suvirinimo aparatai, staklės, pjūklai, šluotos, lapų pūtikai, kondicionieriai, traktorinės žoliapjovės (kurioms nereikia teisinės registracijos) ir kitos mašinos ir įrenginiai;

59.7. transporto priemonės – lengvieji ir krovininiai automobiliai, autobusai ir kitos motorinės transporto priemonės, kuriems reikalinga teisinė registracija, skirtos žmonėms ir kroviniams pervežti;

59.8. kilnojamosios kultūros vertybės – į Kultūros vertybių registrą įrašytos kilnojamosios vertybės, kurias siekiama išsaugoti kaip kultūros paveldą, bibliotekos fondas, apimantis senus, retus ir ypač vertingus dokumentus, muziejų fondų vertybės, išskyrus biologinį turta;

59.9. baldai ir biuro įranga:

59.9.1. baldai – biuro baldai, mokyklų kabinetų baldai, virtuvės baldai, gydymo įstaigų ir vaistinių baldai, lentynos, stelažai, vitrinos ir kiti baldai;

59.9.2. kompiuterinė įranga – kompiuteriai (gali būti ir su programine įranga), monitoriai, spausdintuvai, serveriai, skeneriai, rezerviniai maitinimo šaltiniai, saugaus duomenų perdavimo šifravimo-komutavimo įranga, diskų masyvai, tarnybinės stotys, informacijos nuskaitymo įrenginiai, komutacinės spintos ir kita kompiuterinė įranga;

59.9.3. kita biuro įranga – kopijavimo aparatai, faksai, telefono aparatai (įskaitant mobiliuosius), rašomosios mašinėlės, dokumentų naikikliai, daugiafunkciai įrenginiai, multiplikaciniai įrenginiai, adapteriai, įrišimo aparatai, projektoriai, balsavimų ir diskusijų įrenginiai, pultai su mikrofonais ir balsavimo funkcija, vaizdo kameros ir ekranai, televizoriai, radijas, muzikiniai centrai ir kita biuro įranga;

59.10. kitos vertybės – brangakmeniai ir brangieji metalai (pavyzdžiui: deimantai, nepiniginis auksas, platina, sidabras ir pan.), kilnojamosioms kultūros vertybėms nepriskiriami antikvariniai ir kiti meno dirbiniai, vertingos kolekcijos ir juvelyriniai dirbiniai, pagaminti iš brangakmenių ir tauriųjų metalų;

59.11. kitas ilgalaikis turtas – atliekų surinkimo konteineriai, reklaminiai informaciniai stendai, skelbimų lentos, sporto aikštelių įranga, treniruoklių kompleksai, vėliavos,

paveikslai, geodeziniai ir matavimo prietaisai, žoliapjovės, krūmapjovės, buitinė įranga, muzikiniai instrumentai, kilimai, fotoaparatai, fotokameros, GPS imtuvai, sūpuoklės, sporto įranga, skaitikliai, stebėjimo kameros ir turtas nepriskirtas prie kitų ilgalaikio materialiojo turto grupių;

59.12. bibliotekų fondai – Mokykla, kuri turi bibliotekininko pareigybę ir aptarnauja bendruomenės vartotojus, informaciniams, mokslo, kultūriniais, edukaciniams, laisvalaikio ar kitokiems poreikiams tenkinti skirta dokumentų visuma;

59.13. nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai – visos projektavimo, statybos, konservavimo, montavimo ir kitos panašios išlaidos, padarytos, iki ilgalaikio materialiojo turto vienetas bus paruoštas naudoti, ir išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą, iki šis turtas bus gautas ir paruoštas naudoti.

60. Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina pagal ilgalaikio materialiojo turto vienetus.

61. Ilgalaikiam materialiajam turtui inventoriaus numeriai suteikiami ta pačia tvarka kaip ir nematerialiajam turtui, t. y. kaip nurodyta šios apskaitos politikos 49 punkte.

62. Turtas, kuris yra registruojamas valstybės įmonėje Registrų centre, pripažįstamas atskiru turto vienetu, atsižvelgiant į kiekvieną unikalų daikto numerį. Tuo atveju, kai turtas, kuriam suteiktas atskiras unikalus daikto numeris, savarankiškai funkcionuoti negali arba jo atliekamos funkcijos bus mažesnės vertės (pavyzdžiui, kanalizacijos tinklas ir atskirai kanalizacijos šuliniai), galima šiuos objektus sujungti: apie tai įrašoma ilgalaikio materialiojo turto duomenų kortelėje. Turto, kuris buvo įsigytas iki šios apskaitos politikos patvirtinimo ir registruotas valstybės įmonėje Registrų centre keliais unikaliais daikto numeriais, tačiau Mokyklos apskaitoje yra registruotas kaip vienas turto vienetas, apskaitos duomenys nekeičiami, tačiau ilgalaikio materialiojo turto duomenų kortelėje nurodoma informacija, kas šį turto vienetą sudaro: detalizuojami visi unikalūs daikto numeriai.

63. Ilgalaikio materialiojo turto duomenų kortelėje nurodoma tokia informacija apie turtą: ilgalaikio materialiojo turto inventoriaus numeris, ilgalaikio materialiojo turto pavadinimas, ilgalaikio materialiojo turto grupė, ilgalaikio materialiojo turto sudėtinės dalys (kai ilgalaikio materialiojo turto techniniame pase nurodyta, kad ilgalaikio materialiojo turto sudėtyje yra tauriųjų metalų, turi būti išvardinamos detalės, kurių sudėtyje yra tauriųjų metalų, jų pavadinimai ir masė), ilgalaikio materialiojo turto mato vienetas (vienetais ar komplektais), komplekto sudėtis (jei duomenų kortelė sukurta komplektui), jeigu yra, serijos numeris, nekilnojamiems daiktams nurodomas valstybės įmonės Registrų centro unikalus daikto numeris, tiekėjas (davėjas), įsigijimo dokumento numeris, ilgalaikio materialiojo turto gamintojas, įsigijimo būdas, nuosavybė, įsigijimo data, ilgalaikio materialiojo turto būklė, ilgalaikio materialiojo turto grupės, įsigijimo savikaina, numatomas naudingo tarnavimo laikas, metai, kuriais paskutinį kartą bus apskaičiuotas nusidėvėjimas, likvidacinė vertė, nusidėvėjimo suma, naudojimo veikloje pradžios data ir ilgalaikio materialiojo turto perdavimo naudoti veikloje akto numeris, eksploatavimo vieta, įsigijimo savikainos padidėjimas dėl ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo, esminio pagerinimo data, atsakingas (materialiai atsakingas) asmuo, ilgalaikio materialiojo turto perleidimo ar nurašymo pagrindas, perleidimo ar nurašymo data ir priežastis.

64. Nuomojamą arba gautą pagal panaudos sutartį turtą naudotojas įrašo į nebalansines nulinės klasės sąskaitas pagal jam priskirtus inventoriaus numerius gavimo dokumente nurodyta įsigijimo savikainos verte. Jeigu nuomojamo ar perduoto pagal panaudos / pasaugos sutartį turto vertė yra nurodyta 0 eurų, šis turtas įrašomas į apskaitą

nebalansinės nulinės klasės sąskaitoje tik kiekiu išraiška.

65. Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę, kilnojamąsias kultūros vertybes, nekilnojamąsias kultūros vertybes ir kitas vertybes, finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą (taikomas įsigijimo savikainos metodas). Žemė, kilnojamosios kultūros vertybės, nekilnojamosios kultūros vertybės ir kitos vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodomos tikraja verte (taikomas tikrosios vertės metodas). Bibliotekų fondų vieneto įsigijimo savikainą sudaro atskirų dokumentų, įsigytų per ataskaitinį laikotarpį ir priskirtų prie konkretaus bibliotekų fondų vieneto, įsigijimo savikainų suma.

66. Kilnojamųjų kultūros vertybių ir kitų vertybių konservavimo ir restauravimo bei nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir tvarkomųjų statybos darbų išlaidos pripažįstamos remonto sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, kai jos padaromos.

67. Kilnojamomis ir nekilnojamomis kultūros vertybėmis pripažįstamos tik tos, kurios yra įtrauktos į Kultūros paveldo registrą.

68. Nekilnojamųjų kultūros vertybių tikroji vertė nustatoma (prioritetas teikiamas eilės tvarka nurodytam būdu) remiantis:

68.1. jeigu buvo atliktas ilgalaikio materialiojo turto vertinimas, – nepriklausomų turto arba verslo vertintojų nustatyta rinkos verte, kuri nustatyta ne seniau kaip prieš 3 metus, išskyrus atvejus, kai 68.2 papunktyje nurodytu būdu nustatyta vertė didesnė;

68.2. vidutine rinkos verte, kuri nustatoma vadovaujantis Nekilnojamojo turto registrą tvarkančio subjekto atliekamo masinio vertinimo duomenimis;

68.3. įsigijimo savikaina, jei ji gali būti patikimai nustatyta.

69. Kilnojamųjų kultūros vertybių ir kitų vertybių tikroji vertė nustatoma (prioritetas teikiamas eilės tvarka nurodytam būdu) remiantis:

69.1. jeigu buvo atliktas ilgalaikio materialiojo turto vertinimas, – nepriklausomų turto arba verslo vertintojų nustatyta rinkos verte, kuri nustatyta ne seniau kaip prieš 3 metus;

69.2. institucijų, kurioms pavesta įgyvendinti valstybės politiką atitinkamose valdymo srityse, patvirtintomis tam tikrų grupių ilgalaikio materialiojo turto vienetų vertinimo metodikomis;

69.3. pačios Mokyklos atlikto vertinimo metu, kaip nurodyta 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 28 punkte nustatyta verte (jei įsigijimo savikaina yra lygi nuliui arba negali būti patikimai nustatyta);

69.4. įsigijimo savikaina, jei ji gali būti patikimai nustatyta.

70. Mokykla patikslina ilgalaikio materialiojo turto tikrąją vertę ne rečiau kaip kas 5 metus, išskyrus šiuos atvejus, kai turto tikroji vertė turi būti koreguojama per ataskaitinį laikotarpį: gavus naujos informacijos, kuria vadovaujantis tikrosios vertės pasikeitimas yra reikšmingas ir / arba atsiradus naujų aplinkybių (pavyzdžiui: atlikus ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo darbus, pasikeitus ilgalaikio materialiojo turto naudojimo paskirčiai, apimčiai ir pan.).

71. Žemės tikroji vertė patikslinama kiekvienais metais, atsižvelgiant į Nekilnojamojo turto registrą tvarkančio subjekto atliekamo masinio vertinimo duomenis, panaudojant žemės verčių žemėlapi.

72. Registruojant ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės pokytį (padidėjimą ir sumažėjimą) pagal atskirą ilgalaikio materialiojo turto vienetą turto sąskaitose, tikrosios vertės rezervo sąskaitoje šie pokyčiai sumuojami pagal ilgalaikio materialiojo turto grupę.

73. Ilgalaikiam materialiajam turtui nustatoma likvidacinė vertė yra 1 euras.

74. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą pagal konkrečius mokyklos direktoriaus patvirtintus materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus.

75. Ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

76. Ilgalaikio materialiojo turto, kurio yra neribotas naudingo tarnavimo laikas, nusidėvėjimas neskaičiuojamas, tai – žemė, kultūros vertybės ir bibliotekų fondai. Kultūros vertybių nusidėvėjimas skaičiuojamas tik tuo atveju, jei jos buvo konservuotos ar restauruotos ir dėl to buvo padidinta jų vertė ir užregistruotas atskiras (papildomas) ilgalaikio materialiojo turto vienetas.

77. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskaičiuojamas.

78. Ilgalaikio materialiojo turto nuvertinimas atliekamas vadovaujantis Mokyklos vadovo nustatyta tvarka. Nuvertėjimui nustatyti yra sudaroma nuolatinė komisija.

79. Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas, remontas ar kiti darbai pripažįstami esminiu turto pagerinimu, jei padidina turto funkcijų apimtį arba pailgina turto naudingo tarnavimo laiką, arba iš esmės pagerina jo naudingąsias savybes. Šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (arba) patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas. Jei atlikti darbai neatitinka šiame punkte išvardytų sąlygų, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

VII SKYRIUS BIOLOGINIO TURTO APSKAITA

80. Biologinis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka biologinio turto sąvoką ir visus biologinio turto pripažinimo kriterijus, pateiktus 16-ajame VSAFAS „Biologinis turtas“.

81. Finansinės būklės ataskaitoje biologinis turtas rodomas atskirame straipsnyje – jis nepriskiriamas nei prie ilgalaikio, nei prie trumpalaikio turto straipsnių.

82. Mokykla biologinio turto apskaitą tvarko pagal biologinio turto vienetus. Keli panašių savybių ir (arba) vienoje teritorijoje (sklype, hektare, Mokyklos priskirtoje teritorijoje ar pan.) esantys biologinio turto vienetai apskaitoje yra sujungiami ir registruojami kaip vienas atitinkamo turto vienetas.

83. Mokyklos biologinis turtas – tai parkų ir skverų želdiniai, kurių komponentų visuma teikia gyventojams socialinę, ekonominę ir gamtosauginę naudą.

84. Parkai ir skverai įstaigos apskaitoje registruojami, neatsižvelgiant į tai, kieno nuosavybė yra žemės sklypas, kuriame jie auga. Želdiniai, kurie buvo pasodinti kitose teritorijose (pavieniai medžiai, kiti daugiamečiai augalai, gatvės želdiniai, kapinėse augantys augalai, vejos ir kt.), negu parkai ir skverai, biologiniu turtu nepripažįstami ir juos pasodinus, įsigijimo ir sodinimo išlaidos nurašomos į to laikotarpio sąnaudas.

85. Naujai įsigytas biologinis turtas yra registruojamas tikrąja verte. Jei turto tikrosios vertės nustatyti neįmanoma, jis yra registruojamas įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

86. Mokyklos biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimas nustatomas tokiu periodiškumu:

86.1. kiekvienų finansinių metų pabaigoje tiek, kiek biologinio turto tikrajai vertei turi įtakos biologinio turto vieneto rinkos kainos pokytis;

86.2. ne rečiau kaip kas 10 metų, kai dėl turto didelės apimties neįmanoma įvertinti fizinių savybių kitimo įtakos tikrajai vertei.

87. Biologinio turto auginimo ir priežiūros išlaidos priskiriamos sąnaudoms pagal jų pobūdį.

VIII SKYRIUS FINANSINIO TURTO APSKAITA

88. Finansinis turtas apskaitoje pripažįstamas vadovaujantis 14 VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“, 15 VSAFAS „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į konsoliduojamus subjektus“ ir 17 VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ nuostatomis.

89. Pirmą kartą pripažįstamą finansinį turtą Mokykla įvertina įsigijimo savikaina, kurią sudaro sumokėta arba mokėtina už jį suma arba kito perduoto turto vertė.

90. Finansinis turtas apskaitoje grupuojamas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

91. Prie ilgalaikio finansinio turto priskiriama:

91.1. ilgalaikės investicijos į nuosavybės vertybinius popierius;

91.2. ilgalaikės investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius;

91.3. po vieno metų gautinos sumos;

91.4. ilgalaikiai terminuotieji indėliai;

91.5. kitas ilgalaikis finansinis turtas.

92. Mokykla gali turėti šių rūšių trumpalaikio finansinio turto:

92.1. suteiktų ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis;

92.2. trumpalaikės investicijos;

92.3. išankstiniai mokėjimai;

92.4. per vienus metus gautinos sumos;

92.5. pinigai ir jų ekvivalentai;

92.6. kitas trumpalaikis finansinis turtas.

93. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina. Vėliau ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose rodomos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, o trumpalaikės gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius. Gautinų sumų nuvertinimas atliekamas Mokyklos vadovo nustatyta tvarka.

IX SKYRIUS ATSARGŲ APSKAITA

94. Atsargas pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje, jei jos atitinka atsargų sąvoką ir pripažinimo kriterijus, kaip nurodyta 8-ajame VSAFAS „Atsargos“.

95. Atsargos skirstomos į šias grupes:

- 95.1. strateginės ir neliečiamos atsargos;
- 95.2. medžiagos ir žaliavos;
- 95.3. ūkinis inventorių;
- 95.4. nebaigta gaminti produkcija;
- 95.5. nebaigtos vykdyti sutartys;
- 95.6. pagaminta produkcija;
- 95.7. atsargos, skirtos parduoti (perduoti);
- 95.8. kitas turtas, skirtas parduoti.

96. Mokyklos ūkinis inventorių atitinka sąvoką ir kriterijus nurodytus 8-ajame VSAFAS standarte, taip pat prie ūkinio inventoriaus priskiriami: specialieji drabužiai, uniformos, kita apranga, avalynė ir patalynė (ūkinis inventorių visais atvejais laikomas trumpalaikiu turtu, net ir tuo atveju, kai jo vertė viršija nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę).

97. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo ar pasigaminimo savikaina arba grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Įsigyti maisto produktai, gėlės (gėlių krepšeliai, vainikai), skirti dovanoti įvairių švenčių proga, renginiams organizuoti, reprezentacijai, mirusiesiems pagerbti, gali būti pajamuojami bendra suma, nurodyta sąskaitoje, neišskiriant kiekvienos prekės atskirai. Visos automobilių atsarginės dalys, išskyrus padangas ir akumulatorius, jei PVM sąskaitoje faktūroje yra nurodyta, kokiam automobilyje konkrečiai pakeista (yra automobilio valstybinis numeris), iš karto nurašomos į sąnaudas. Kompiuterių atsarginės dalys iš karto nurašomos į sąnaudas tuo atveju, kai nurodytas konkretus kompiuteris.

98. Nemokamai gautos atsargos registruojamos grynąja realizavimo verte, tačiau, jei gautų nemokamai atsargų negalima panaudoti veikloje, nes jos prarado prekinę išvaizdą, netinka naudoti arba sugedo, jų grynoji realizavimo vertė sumažinama iki 0.

99. Strateginės ir neliečiamos atsargos vertinamos įsigijimo savikaina, išskyrus 8-ajame VSAFAS „Atsargos“ nustatytus atvejus.

100. Apskaičiuojant atsargų, sunaudotų teikiant paslaugas, ar parduotų atsargų savikainą, taikomas konkrečių kainų būdas.

101. Atsargos gali būti nukainojamos iki gryniosios galimo realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus, išmainius, paskirsčius ar panaudojus. Kai atsargos (taip pat ir nebaigtos vykdyti sutartys) parduodamos, sunaudojamos, nurašomos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolatinį atsargų rodymo apskaitoje būdą, kai finansinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu, pardavimu ar perleidimu susijusi ūkinė operacija.

102. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti ūkinio inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė ir vertinė apskaita kontrolės tikslais tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

103. Kai atsargos nurašomos, parduodamos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos pajamos.

X SKYRIUS

FINANSAVIMO SUMOS

104. Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

105. Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“ nustatytus kriterijus.

106. Finansavimo sumos – Mokyklos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirti įstaigos įstatuose (nuostatuose) nustatytiems tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti bei vykdomoms programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima ir gautus arba gautinus pinigus ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas išlaidoms dengti ir kaip paramą gautą turtą.

107. gautos (gautinos) finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

107.1. finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;

107.2. finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

108. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gaunamos kaip neatlygintinai gautas ilgalaikis, biologinis turtas arba atsargos, arba kaip pinigai, skirti ilgalaikiam, biologiniam turtui arba atsargoms įsigyti. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti apima ir nemokamai gautą arba už simbolinį atlygį įsigytą nepiniginį turtą.

109. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, kurios nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

110. Jei registruojant gautinas arba gautas finansavimo sumas negalima nustatyti finansavimo sumų paskirties (nepiniginiam turtui ar išlaidoms), išskyrus valstybės ar savivaldybės biudžeto asignavimus, finansavimo sumos turi būti priskirtos finansavimo sumoms, skirtoms kitoms išlaidoms, iki to laiko, kol paaiškės tikroji finansavimo paskirtis arba bus patvirtinta išlaidų sąmata. Kai paaiškėja tikroji finansavimo paskirtis ar patvirtinama sąmata, finansavimo sumos yra pergrupuojamos ir nurodoma teisinga jų paskirtis.

111. Jei registruojant finansavimo sumas negalima nustatyti finansavimo sumų šaltinio, finansavimo sumos turi būti priskirtos tam šaltiniui, iš kurio per praėjusius ataskaitinius metus gauta daugiausia lėšų. Kai sužinomas tikslus finansavimo sumų šaltinis, finansavimo sumos turi būti perkeliamos, nurodant teisingą jų šaltinį.

112. Jeigu gautos finansavimo sumos kitoms išlaidoms panaudojamos atsargoms ar ilgalaikiam turtui įsigyti ar su turtu susijusioms išlaidoms, kuriomis didinama turto įsigijimo savikaina, padengti, jos turi būti pergrupuotos pagal faktinį jų panaudojimą.

113. Finansavimo sumos, skirtos nematerialiajam, ilgalaikiam materialiajam ir biologiniam turtui įsigyti, pripažįstamos finansavimo pajamomis:

113.1. registruojant turto nusidėvėjimą (amortizaciją);

113.2. registruojant turto nuvertėjimą;

113.3. registruojant turto pardavimą ar perleidimą ne viešojo sektoriaus subjektui;

113.4. nurašant sugadintą ar dėl kitų priežasčių netinkamą naudoti turtą į sąnaudas.

114. Finansavimo sumos finansiniam turtui pripažįstamos finansavimo pajamomis, kai finansinis turtas yra nurašomas iš apskaitos arba registruojamas tokio turto nuvertėjimas.

Visi kiti finansinio turto vertės pasikeitimo atvejai finansavimo pajamoms neturi įtakos.

115. Finansavimo sumos atsargoms įsigyti pripažįstamos finansavimo pajamomis:

115.1. perdavus ūkinį inventorių naudoti veikloje;

115.2. sunaudojus medžiagas ar žaliavas veikloje;

115.3. pardavus atsargas;

115.4. atsargoms nuvertėjus;

115.5. nurašius pripažintas nereikalingomis, netinkamomis (negalimomis) naudoti atsargas.

116. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms kompensuoti pripažįstamos finansavimo pajamomis kurios lygios turėtų sąnaudų sumai, tą patį mėnesį, kada jos padarytos.

117. Finansavimo pajamos mažinamos, kai:

117.1. kompensuojamos padarytos sąnaudos, kurios jau buvo pripažintos finansavimo pajamomis;

117.2. registruojamas ilgalaikio turto nuvertėjimo nusidėvėjimas;

117.3. registruojamas ilgalaikio turto, atsargų nuvertėjimo panaikinimas;

118.4. registruojamas nurašyto ilgalaikio materialiojo turto išmontuotų dalių pajamavimas į atsargas.

118. Gautos ir perduotos kitiems viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos sąnaudomis nepripažįstamos, o registruojamos perduotos finansavimo sumos.

119. Mokyklos gautos ir perduotos ne viešojo sektoriaus subjektui finansavimo sumos, įskaitant suteiktas subsidijas, registruojamos kaip sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

120. Finansavimo sumomis nelaikomi iš kitų išteklių fondų gauti pinigai, laikinai gražintinai pervesti į išteklių fondo sąskaitą ir finansų ministro nustatyta tvarka naudojami išteklių fondo veiklai finansuoti, taip pat su Lietuvos Respublikos skolos įstatymo ir kitų įstatymų įgyvendinimu atsirandantiems valstybės turtiniams įsipareigojimams vykdyti, kurie laikomi išteklių fondo finansiniu įsipareigojimu (gauta paskola) valstybės išdui arba kitam išteklių fondui.

121. Apskaitoje finansavimo sąnaudos pripažįstamos tada, kai Mokykla finansuoja kitus viešojo sektoriaus subjektus iš savo uždirbtų pajamų.

122. Lėšos, kurias Mokykla pervedė į biudžetą ir vėl gavo iš biudžeto (paslaugų pardavimo, turto pardavimo ir kitos pajamos), nelaikomos finansavimo sumomis.

XI SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMŲ APSKAITA

123. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui“, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 24-ajame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“.

124. Mokyklos visi įsipareigojimai laikomi finansiniais įsipareigojimais. Pagal trukmę įsipareigojimai yra skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius.

125. Ilgalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriami:

125.1. ilgalaikiai atidėjiniai;

125.2. ilgalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai;

125.3. kiti ilgalaikiai įsipareigojimai.

126. Trumpalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriama:

126.1. trumpalaikiai atidėjiniai;

126.2. ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis;

126.3. trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai;

126.4. mokėtinos subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos;

126.5. mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus;

126.6. mokėtinos socialinės išmokos;

126.7. mokėtinos sumos, susijusios su vykdoma veikla;

126.8. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai.

127. Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina. Vėliau šie įsipareigojimai įvertinami:

127.1. ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – amortizuota savikaina;

127.2. trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

128. Finansinių įsipareigojimų amortizuota savikaina apskaičiuojama vadovaujantis 17-ojo VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ reikalavimais taikant diskonto normą, lygią rinkos palūkanų normai.

129. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną ilgalaikių įsipareigojimų dalis, kuri bus gražinta per 12 mėnesių po paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos, perkeliama į trumpalaikius įsipareigojimus ir registruojama sąskaitose, skirtose ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų daliai.

130. Atidėjinys yra įsipareigojimas, kurio galutinės padengimo sumos ir (arba) įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti. Pagrindinis skirtumas nustatant, ar įsipareigojimas registruotinas kaip atidėjinys ar kaip sukauptas įsipareigojimas (sukauptos sąnaudos), yra tas, kad sukaupti įsipareigojimai gali būti gana tiksliai apskaičiuoti arba jų mokėjimo terminas gali būti gana tiksliai nustatytas. Sukaupti įsipareigojimai yra dažniausiai trumpalaikiai. Atidėjiniams būdingas mažesnis tikslumas ir apibrėžtumas.

131. Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tada ir tik tada, kai dėl įvykio praeityje subjektas turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą ir tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta (pvz.: jei įstaigai išskeltas ieškinys ir, 90 proc. tikėtina, kad jis privalės sumokėti ieškovui priteistą sumą, suformuojamas atidėjinys, lygus tikėtina sumokėti sumai).

132. Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes.

133. Registruojant apskaitoje nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma veiklos nuoma, ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

134. Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui.

135. Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai (tiesiniu metodu) per nuomos laikotarpį.

136. Nuoma laikoma finansine nuoma, jei iš esmės visa su turto nuosavybe susijusi

nauda ir didžioji dalis rizikos perduodama nuomininkui. Nuoma apskaitoje laikoma finansine nuoma, jeigu sutartyje yra nustatyta bent viena iš šių sąlygų:

136.1. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomotojas perduoda nuomininkui nuosavybės teisę;

136.2. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomininkas turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, reikšmingai mažesnė (daugiau nei 30 proc.) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje, ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota;

136.3. nuomos laikotarpis apima lygią ar ilgesnę nei 75 proc. turto ekonominio naudingumo tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti;

136.4. nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 proc. nuomojamo turto tikrosios vertės;

136.5. nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti laisvai pakeičiamos ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik šis nuomininkas.

137. Jeigu vertindama sutartį Mokykla nustato, kad netenkinama nė viena apskaitos politikoje 137 punkte išvardytų sąlygų, todėl neaišku, kaip registruoti turtą apskaitoje, reikia atsižvelgti ir į papildomas sąlygas, kurios nurodytos 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“.

138. Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos įmokos yra padalijamos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos sutartyje).

139. Palūkanos priskiriamos prie finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų ir apskaitoje yra registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuojamos ateityje mokėtinos palūkanos. Finansine nuoma (lizingu) įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė paskirstoma per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

140. Jei parduotas turtas po pardavimo yra išsinuomojamas pagal atgalinės finansinės nuomos sutartį, pelnas, gautas pardavus turtą, registruojamas tą laikotarpį, kurį turtas buvo parduotas, nepripažįstamas. Mokykla pelną, gautą pardavus turtą, registruoja apskaitoje kaip būsimųjų laikotarpių pajamas ir nudėvi per likusį atgalinės finansinės nuomos būdu įsigyto turto naudingo tarnavimo laiką, apskaičiuota suma mažindama nusidėvėjimo sąnaudas. Atgalinės finansinės nuomos sutarties ekonominė prasmė prilyginama paskolai, užtikrintai įkeitimu, kai finansinės nuomos paslaugos teikėjas skolina finansinės nuomos gavėjui pinigus, kaip užstatą naudodamas nupirktą ir išnuomotą turtą.

XII SKYRIUS PAJAMŲ APSKAITA

141. Pajamos pripažįstamos, vadovaujantis 9 VSAFAS „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“, 10 VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20 VSAFAS „Finansavimo sumos“.

142. Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Pajamos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje bei rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimo momentą.

143. Pajamos skirstomos į:

143.1. finansavimo;

143.2. pagrindinės veiklos;

143.3. kitos veiklos;

143.4. finansinės ir investicinės veiklos.

144. Finansavimo pajamomis pripažįstama:

144.1. ta finansavimo sumų ilgalaikiam nematerialiajam, materialiajam turtui, biologiniam turtui ir atsargoms įsigyti dalis, kiek per tą laikotarpį yra pripažinta sąnaudų, susijusių su tuo turtu, t. y. ta dalimi, kiek to turto yra nudėvima (amortizuojama) ar dėl kitų priežasčių nurašoma į sąnaudas (pavyzdžiui: pripažįstami nuvertėjimo nuostoliai, sunaudojamos atsargos ir pan.) per ataskaitinį laikotarpį;

144.2. finansavimo sumų finansiniam turtui, išskyrus ilgalaikes gautinas sumas, įsigyti dalis, lygi pripažintai ir apskaitoje užregistruotai to turto nuvertėjimo sumai, arba kai toks turtas yra nurašomas. Nuosavybės metodo pritaikymas bei tikrosios vertės pasikeitimas neturi poveikio finansavimo sumų panaudojimui ir pripažinimui finansavimo pajamomis;

144.3. ta finansavimo sumų kitoms išlaidoms dalis, kuri atitinka finansuotinių sąnaudų, kurios buvo padarytos per ataskaitinį laikotarpį, sumą.

145. Pagrindinės veiklos pajamomis laikomos pajamos, gautos vykdant Mokyklos nuostatuose nustatytą veiklą.

146. Pajamos, gautos iš veiklos, kuri pagal nuostatus nepriskirtina pagrindinei veiklai, priskiriamos kitos veiklos pajamoms.

147. Finansinės ir investicinės veiklos pajamas sudaro pelnas dėl valiutos kurso pasikeitimo, baudų ir delspinigių pajamos, palūkanų pajamos, dividendų pajamos (jas gali gauti savininko teises įgyvendinantis Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektas), kitos finansinės investicinės veiklos pajamos.

148. Mokykla, kuri apskaitoje registruoja ir finansinėse ataskaitose rodo pajamas bei šių pajamų įplaukas perveda į išdą, finansų ministro nustatyta tvarka teikia išteklių fondui informaciją, kuri reikalinga rinkliavų, baudų ir kitoms pajamoms registruoti.

149. Pajamos įvertinamos ir finansinėse ataskaitose rodomos tikrąja verte.

XIII SKYRIUS SĄNAUDŲ APSKAITA

150. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“. Sąnaudų, susijusių su turtu, finansavimo sumomis ir įsipareigojimais, apskaitos principai nustatyti jų apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

151. Sąnaudos pripažįstamos ir Mokyklos apskaitoje registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo padarytos.

152. Sąnaudos turi būti įvertintos tikrąja verte.

153. Sąnaudos pagal veiklos sritis skirstomos į šias grupes:

153.1. pagrindinės veiklos sąnaudos;

153.2. kitos veiklos sąnaudos;

153.3. finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.

154. Pagrindinės veiklos sąnaudos pagal pobūdį skirstomos į šias grupes:

154.1. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos – visos Mokyklos sąnaudos, susijusios su darbo santykiais, įskaitant ir viešuosius darbus, t. y. atlyginimai, priedai, premijos, mokami darbuotojams, atostoginių atlyginimų sukauptos sumos ir kitos išmokos, kurios priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų vadovaujantis 24-uoju VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“, ir su tuo susiję socialinio draudimo

mokesčiai, mokami Socialinio draudimo fondui, draudimo įmonėms, pensijų fondams arba kitoms institucijoms, atsakingoms už socialinio draudimo sistemos administravimą ir valdymą. Sąnaudos, patirtos pagal autorines ar joms prilygintas sutartis, šiai grupei nepriskiriamos;

154.2. ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos – nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos ir ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos, kai turtas yra naudojamas pagrindinėje veikloje;

154.3. komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos – šildymo sąnaudos, elektros energijos tiekimo sąnaudos, neįskaitant elektros linijų ar įrenginių remonto ir priežiūros sąnaudų, vandentiekio ir kanalizacijos sąnaudos, neįskaitant remonto ir priežiūros sąnaudų, ryšių paslaugų sąnaudos (telefoninių pokalbių, interneto paslaugų, jų įdiegimo, priežiūros ir panašios sąnaudos), atliekų išvežimas, želdinių priežiūra, melioracijos griovių priežiūra, šlaitų šienavimas, lietaus kanalizacijos priežiūra, kapinių priežiūra, pirčių priežiūra, poilsio zonų ir parkų priežiūra, vaikų žaidimų aikštelių priežiūra, teritorijų tvarkymas ir puošimas, sanitarinės būklės užtikrinimas, mokestis už nenaudojamus socialinius būstus ir kt. Šiai sąnaudų grupei nepriskiriami remonto darbai, kai yra remontuojamas ilgalaikis turtas;

154.4. komandiruočių sąnaudos – Mokyklos darbuotojų kelionių ir su jomis susijusios apgyvendinimo, maitinimo, dienpinigių sąnaudos, įskaitant kelionių, kai perkamos transporto paslaugos iš trečiųjų šalių arba kai mokama kompensacija degalų įsigijimo ir automobilio amortizacijos išlaidoms padengti, sąnaudas ir neįskaitant darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų. Jei komandiruotė susijusi su kvalifikacijos tobulinimu, visos susijusios sąnaudos, išskyrus už kvalifikacijos tobulinimą, priskiriamos prie komandiruočių sąnaudų;

154.5. transporto sąnaudos – Mokyklos nuosavybės, patikėjimo teise valdomų, naudojamų pagal nuomos ar panaudos sutartis automobilių degalų, nuomos, eksploatacijos, remonto, transporto draudimo ir kitos panašios sąnaudos, taip pat trečiųjų šalių suteiktų transporto paslaugų sąnaudos, išskyrus šios politikos 154.4 papunktyje nurodytas komandiruočių sąnaudas, susijusias su transporto paslaugų pirkimų iš trečiųjų šalių arba mokama kompensacija degalų įsigijimo ir automobilio amortizacijos išlaidoms padengti;

154.6. kvalifikacijos tobulinimo sąnaudos – Mokyklos darbuotojų profesinės kvalifikacijos, įgūdžių, žinių tobulinimo sąnaudos, taip pat šių darbuotojų stažuočių organizavimo, seminarų, konferencijų, kursų, pratybų, paskaitų darbuotojams rengimo ir kitos panašios sąnaudos;

154.7. paprastojo remonto ir eksploataavimo sąnaudos – Mokyklos patalpų, turimos įrangos bei įrenginių ir kito ilgalaikio materialiojo turto ir (arba) nuomojamo ar pagal kitas sutartis, pagal kurias perduodamos turto valdymo ir (arba) naudojimo, ir (arba) disponavimo juo teisės, turimo turto, išskyrus transporto priemones, eksploatacijos, paprastojo remonto sąnaudos, tarp jų tokiam remontui sunaudotos medžiagos ir kitos panašios sąnaudos;

154.8. nuvertėjimo, nurašytų sumų sąnaudos – Mokyklos atsargų nuvertėjimo iki grynosios galimo realizavimo vertės, abejotinių skolų, ilgalaikio materialiojo turto, nematerialiojo turto ir kito turto nurašymo ir nuvertėjimo sąnaudos. Ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais užregistruoto nuvertėjimo sumažėjimas, atsiradęs dėl naujų ūkinių įvykių ar pasikeitusių aplinkybių, registruojamas tose pačiose sąskaitose, kuriose ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais buvo registruotos nuvertėjimo sąnaudos;

154.9. sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina – parduotos produkcijos, prekių ar kitų atsargų savikaina, atiduotų naudoti atsargų (medikamentų, aprangos ir patalynės, spaudinių, kitų prekių) nurašymo sąnaudos;

154.10. socialinių išmokų sąnaudos – socialinių išmokų iš valstybės ir Savivaldybės biudžeto sąnaudos, Valstybinio socialinio draudimo fondų išmokų, Ilgalaikio darbo išmokų fondo išmokų, Garantinio fondo išmokų ir kitų formų socialinės paramos fiziniams asmenims nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio sąnaudos;

154.11. nuomos sąnaudos – veiklos nuomos sąnaudos, kurios pripažįstamos pagal 19-ąją VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“;

154.12. finansavimo sąnaudos – įstaigos per tam tikrą laikotarpį suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos ne viešojo sektoriaus subjektui arba suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos kitam viešojo sektoriaus subjektui iš savo pajamų;

154.13. kitų paslaugų sąnaudos – įvairių kitų paslaugų (pavyzdžiui: reklamos, banko paslaugų, vertimo, konsultavimo paslaugų, turto vertinimo paslaugų, teisinių išlaidų, turto, išskyrus transporto priemonių, draudimo, tyrimų išlaidas, dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija, prenumerata, pašto įmokų ir mokesčių administravimo išlaidos, duomenų įdėjimas į interneto svetainę, edukacijos, maitinimo išlaidos ir kt.) pirkimo sąnaudos;

154.14. pagrindinės veiklos kitos sąnaudos – kitos Mokyklos pagrindinės veiklos sąnaudos, nepriskirtos išvardytoms sąnaudų grupėms.

155. Kitos veiklos sąnaudos, tai – sąnaudos, kurios atsiranda iš nepagrindinės veiklos: nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo, išskyrus (socialinius būstus), sąnaudos, susijusios su atsitiktiniu turto pardavimu, sąnaudos susijusios su pajamų, rodomų kitos veiklos pajamų straipsnyje uždirbimu, tarp jų sąnaudos, susijusios su komercine veikla.

156. Prie finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų priskiriamos tokios sąnaudos kaip nuostoliai dėl valiutų kursų pasikeitimo, delspinigiai ir baudos, palūkanų sąnaudos, finansinio turto perleidimo ir perkainojimo nuostoliai, kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.

157. Sąnaudos apskaitoje detalizuojamos pagal finansavimo šaltinius, valstybės funkciją, ekonominės klasifikacijos straipsnį, priemonę ir kitas Mokyklos nusistatytas dimensijas.

XIV SKYRIUS SANDORIAI UŽSIENIO VALIUTA

158. Sandorių užsienio valiuta apskaitos reikalavimai nustatyti 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“.

159. Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojusį užsienio valiutos kursą. Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginio vieneto ir užsienio valiutos kursą.

160. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta ir iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

XV SKYRIUS NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

161. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto apskaitos principai nustatyti

18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

162. Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose. Neapibrėžtieji įsipareigojimai nerodomi nei finansinės būklės ataskaitoje, nei veiklos rezultatų ataskaitoje, o informacija apie juos pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad reikės panaudoti turtą įsipareigojimui apmokėti, yra labai maža, informacija apie įsipareigojimą aiškinamajame rašte nebūtina. Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai rodomi aiškinamajame rašte.

XVI SKYRIUS POATASKAITINIAI ĮVYKIAI

163. Poataskaitinių įvykių apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose taisyklės nustatytos 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

164. Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Mokyklos padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (koreguojantieji įvykiai), atsižvelgiant į jų įtakos parengtoms finansinėms ataskaitoms reikšmę, yra rodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose. Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie reikšmingi.

XVII SKYRIUS TARPUSAVIO UŽSKAITOS IR PALYGINAMIEJI SKAIČIAI

165. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio užskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios užskaitos (pavyzdžiui, dėl draudžiamojo įvykio padarytų sąnaudų užskaita atliekama su gauta draudimo išmoka).

166. Palyginamieji skaičiai yra koreguojami, kad atitiktų ataskaitinių metų finansinius rezultatus, o poveikis, kurį koregavimas daro einamojo laikotarpio ir darytų ankstesnių laikotarpių informacijai, registruojamas ataskaitiniame laikotarpyje. Apskaitos principų ir apskaitinių įverčių pokyčiai, sudarant ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinį, pateikiami aiškinamajame rašte.

XVIII SKYRIUS INFORMACIJOS PAGAL SEGMENTUS PATEIKIMAS

167. Informacijos pagal segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Segmentų pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“.

168. Segmentas – Mokyklos veiklos dalis, apibrėžta pagal vykdomas valstybės funkcijas.

169. Mokyklos finansinėse ataskaitose turi būti pateikta informacija apie šiuos veiklos segmentus:

169.1. švietimas;

169.2. socialinė apsauga.

170. Apie kiekvieną segmentą pateikiama tokia informacija:

170.1. sąnaudos;

170.2. pinigų srautai.

XIX SKYRIUS APSKAITOS POLITIKOS KEITIMAS

171. Apskaitos politikos keitimu laikomas ūkinių operacijų bei ūkinių įvykių pripažinimo apskaitoje pakeitimas ir dėl šio pakeitimo atsirandantis turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pokytis.

172. Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba jei kiti teisės aktai to reikalauja.

173. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose rodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y., nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ja visada būtų buvę vadovaujama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo.

174. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir rodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka“. Šioje eilutėje yra rodoma apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nėra koreguojama. Su apskaitos politikos keitimu susijusi informacija pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

XX SKYRIUS APSKAITINIŲ ĮVERČIŲ KEITIMAS

175. Apskaitinių įverčių keitimo apskaitos reikalavimai nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

176. Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi tuo atveju, jei pasikeičia aplinkybės ir prielaidos, kuriomis buvo remtasi atliekant įvertinimą, arba atsiranda papildomos informacijos ar kitų įvykių, darančių įtaką įverčio apskaičiavimui (pavyzdžiui, keičiasi palūkanų norma, pagal kurią skaičiuojama finansinių įsipareigojimų amortizuota savikaina arba keičiasi turto nusidėvėjimo normatyvai).

177. Apskaitiniams įverčiams įvertinti ir keisti, jei reikia, sudaromos atitinkamos komisijos (ši funkcija gali būti priskirta inventorizacijos komisijai arba atsakingam darbuotojui), kurios yra atsakingos už informacijos analizę, tinkamą aplinkybių ir jų poveikio nustatymą ir įverčių pakeitimą.

178. Apskaitinio įverčio pasikeitimo poveikis nustatant grynąjį perviršį ar deficitą priskiriamas:

178.1. laikotarpiui, kada įvyko pasikeitimas, jei jis turi įtakos tik tam laikotarpiui;

178.2. laikotarpiui, kada įvyko pasikeitimas, ir vėlesniems laikotarpiais, jei pasikeitimas veikia ir juos.

179. Apskaitinio įverčio pasikeitimo rezultatas įtraukiamas į tą veiklos rezultatų ataskaitos eilutę, kurioje buvo rodomas pirminis įvertis, nebent pasikeitimas ataskaitiniu laikotarpiu turi įtakos tik finansinės būklės ataskaitos straipsniams. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pakeitimu, pateikiama aiškinamajame rašte.

XXI SKYRIUS APSKAITOS KLaidŲ TAISYMAS

180. Ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėta apskaitos klaidų, padarytų praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaidos yra skirstomos į esmines ir neesmines.

181. Apskaitos klaida laikoma esmine apskaitos klaida, jei jos vertinė išraiška individualiai arba kartu su kitų to ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis:

181.1. yra didesnė nei 0,5 proc. turto vertės;

181.2. yra didesnė nei 1 procentas per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės.

182. Esminės ir neesminės apskaitos klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose rodoma taip:

182.1. jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

182.2. jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

XXII SKYRIUS FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

183. Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, kuria naudojasi daugelis vartotojų, priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas.

184. Finansinių ataskaitų rinkiniai sudaromi vadovaujantis 1 VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“, 23 VSAFAS „Tarpinių ataskaitų rinkinys“ .

185. Mokykla rengia žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinius, teikia metinių ir tarpinių ataskaitų rinkinius Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Mokyklos finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, tarpinis ataskaitinis laikotarpis sutampa su kalendoriniu ketvirčiu.
